

1. izhaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredo in sobotah

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ, SREDA, DNE 20. NOVEMBRA 1963
LETO XVI. — ŠT. 135 — CENA 10 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Trzin — Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Gregor Kocijan

Sovjetski parlamentarci na Gorenjskem

KRANJ — V sklopu programa obiska v naši deželi je enajst-članska sovjetska parlamentarna delegacija v ponedeljek obiskala tudi Gorenjsko. Sovjetske parlamentarce pod vodstvom člana prezidija Vrhovnega sovjeta Kirila Mazurova je spremljal tudi sovjetski veleposlanik v Beogradu Aleksander Puzanov, poslanec v zvezni skupščini Paško Romac, poslanec republiške skupščine Slovenije Tine Remškar in drugi.

Najprej so odšli na Bled, kjer so si ogledali tamkajšnji grad in okolico, nato pa so se vrnili v Kranj. Predsednik občinske skupščine Martin Košir in drugi predstavniki občinskih organov so gostom odgovarjali na mnoga vprašanja o delu in organizaciji občinske skupščine, o organizaciji komunalne samouprave, o formiranju in uporabi občinskih skladov, o delu svetov skupščine in krajevnih skupnosti, o vlogi organizacij ZK, SZDL in drugih organizacij pri tem mehanizmu in podobno. Razgovor je trajal dve uri, nato pa so se gostje vrnili v Ljubljano. Včeraj pa jih je vodila pot skozi Postojno proti Reki.

Občni zbor ObSS Trzin

Odkrita beseda

Trzin, 20. novembra — Danes popoldne bo tu občni zbor občinskega sindikalnega sveta Trzin, ki naj bi bil delovni dogovor k oblikovanju takih zaključkov, ki so idejno in družbeno najbolj principi in bodo kot celota opozorili na vsa odprta in nerazčiščena vprašanja, ki se prav sedaj pri izdelovanju statuta pojavljajo zelo pogosto. Zato naj bi na današnjem občnem zboru odkrito spregovorili o vseh napakah in problemih, s katerimi se proizvajalci srečujejo v delovnih organizacijah. Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je menilo, da bi podrobneje obravnavali zlasti problematiko gospodarjenja, delitve, planiranje in kadre; nadalje problematiko razvoja in poglobljanja delavskega samoupravljanja, naloge, aktivnost in učinkovitost sindikatov v občini in delovnih organizacijah.

Samo kratek izsek iz sicer obširne problematike o gospodarjenju! Zbrani podatki iz periodičnih obračunov gospodarskih organizacij za devet mesecev kažejo na ugoden gospodarski razvoj. Vrednost realizirane proizvodnje in storitev je v primerjavi z letnim planom dosegla 76,6 odstotka in je za 25,3 odstotka višja kot v ustreznem lanskem obdobju. Iz dosedanje dinamike gibanja gospodarstva v občini se že da predvidevati in oceniti, da bo letošnji proizvodni plan in plan realizacije v vseh gospodarskih panogah dosežen; v industriji, gradbeništvu, trgovini in obrti pa znatno presežen. Predvideva se, da bo plan za leto 1963 presežen po vrednosti za okoli 11 odstotkov. — P.

Pogovor s predsednikom sveta za turizem občinske skupščine Trzin

Pogumni koraki na turističnem področju

Silovita okolica s številnimi možnostmi za lepe izlete, smuška vežbišča in sankališča ter značilno starinsko mestno jedro Trzina privabljajo v ta kraj v vseh letnih časih mnogo turistov. Zbrani statistični podatki dokazujejo, da je turistični promet v zadnjih letih dokaj hitro naraščal. Od leta 1957 pa do letos je turistični promet gostov porasel za 2,8-krat; in sicer domačih 2,4 in tujih za 8,2 krat.

Z dograditvijo nove ljubljanske ceste in usposobitvijo ljubljanske predora bo postalo trziško področje še bolj dostopno. Zato je svet za turizem občinske skupščine Trzin v sodelovanju s turističnim društvom izdelal globalni koncept razvoja turizma na področju občine Trzin v letih 1964-1970, o katerem je svet za turizem razpravljati na svoji zadnji seji. Prav v zvezi s konceptom turističnega razvoja smo zastavili predstavniki sveta za turizem pri občinski skupščini Trzin MARJANU SARABONU dve vprašanji.

Predsednik občinske skupščine Kranj Martin Košir predstavlja sovjetskim gostom predstavnike družbene in političnega življenja kranjske komune

Izvoz v prvih devetih mesecih

Lesna industrija - največ

»Tekstilindus« povečal izvoz bombažnih tkanin

Do zaključka tretjega četrtletja letošnjega leta je vrednost izvoza v našem kraju dosegla 36 milijard 941 milijonov din. Najvišja je udeležba industrije (82,6 odst.), pomembnejši pa je še izvoz kmetijstva (5,3), prometa (5,1), turizma (3,5) in trgovine (2,8 odst.).

Med industrijskimi podjetji je največ izvažala lesna industrija, sledijo pa ji industrija usnja in obutve, tekstilna industrija, kovinska industrija, živilska industrija in črna metalurgija. Ker se bližamo zaključku leta, že lahko govorimo o odnosih med planiranimi in izvoženimi količinami. Do konca septembra niso bila dosežena predvidevanja pri izvozu vina, semen, projektantskih storitev in gradbenih storitev, neizpolnjena pa so tudi izvozne obveznosti grafične industrije, industrije gradbenega materiala, industrije gume, kovinske industrije, elektroindustrije, kemične industrije in nekaterih drugih. Medtem pa se izvoz gozdnih sortimentov, kmetijskih pridelkov, tekstilnih, živilskih in lesnih izdelkov hitro približuje planiranim količinam.

Železarna Jesenice je v devetih mesecih dosegla 80 odstotkov

Da bi lahko še povečala izvoz, je nujno potrebna rekonstrukcija cevarne in nakup strojev za elektro varjene cevi.

Kovinska industrija je dosegla le 40 odstotkov letošnjih obveznosti, čeprav je povprečni mesečni izvoz za 6 odstotkov večji kot lanski. Podjetje Plamen Kropa je na primer pri izvozu vijakov

Tiskovna konferenca o zdravstvu

Pomembna vloga zdravstvenih centrov

LJUBLJANA, 19. novembra — Na včerajšnjem razgovoru z novinarji je republiški sekretar za zdravstvo Stane Selih obrazložil nekatere značilnosti sedemletnega perspektivnega plana in letnega plana za prihodnje leto ter posredoval ugotovitve o delu in uveljavljanju zdravstvenih centrov. Posebej se je zaustavil pri oblikovanju statuta zdravstvenih centrov ter pri mestu zdravstva v občinskih statutih.

Osnutek sedemletnega načrta razvoja zdravstva v republiki Sloveniji je izdelala posebna skupina, ki je obdelala značilnosti tega območja, nadaljnje razvijanje posteljnega sklada, ustanov dispanzerskega značaja in farmaceutskih ustanov, kadrovske pro-

Vloga tehnične revolucije v našem gospodarstvu

Iz govora člana izvršnega komiteja CK ZK Slovenije Staneta Kavčiča na letni konferenci članov Zveze komunistov v jeseniški Železarni

Na letni konferenci članov ZK, ki je bila v nedeljo v jeseniški Železarni je v razpravi sodeloval tudi član IK CK ZK Slovenije STANE KAVČIČ. Osrednja misel njegovega govora je bila posvečena ugotovitvi, da bi se morali člani ZK kot nosilci vseh naprednih težnjajev bolj zavzemati za tehnično revolucijo, pri čemer pa nosijo osrednjo breme kadri.

Najprej je govoril o nekaterih pomembnih nalogah, o katerih bi člani Zveze komunistov morali razpravljati, ocenjevati stanje in priti do ustreznih enotnih zaključkov. Pri tem je omenil položaj delovnega človeka in odnose med ljudmi, kar naj se odraža skozi samoupravni sistem in izdelovanje statuta. Tendence so marsikje zelo različne. Nekateri so za centralizacijo samoupravljanja, drugi za decentralizacijo, nekateri so za to, da se dohodek deli na nivoju, podjetja, drugi za ekonomske enote in še nižje. Tudi v sedanji mednarodni delitvi dela so različna stališča. Eni hočejo v izvoz za vsako ceno, drugi hočejo zaščito pred zunanjo konkurenco itd. Vse take različne pojave bi morali komunisti pretresati, ugotavljati, kdo so nosilci posameznih tendenc, kaj se za tem skriva.

Kako povečati čisti dohodek

Ko je tov. Kavčič govoril o racionalnem gospodarjenju je dejal, da prav o tem premalo razmišljamo, kako bi z večjo vrednostjo. Nadaljevanje na 2. strani 1

Zakaj vsak po svoje?

Po I. kongresu jugoslovanske medicine dela

Pretekli teden je bil v Beogradu I. kongres medicine dela, ki so se ga udeležili razen naših zdravnikov te stroke tudi mnogi specialisti iz drugih dežel.

Z Gorenjske je kongresu prisostvovalo 9 zdravnikov in medicinskih sester v glavnem iz Kranja.

Dr. Jakob Vadrjal, ki vodi obratno ambulantno tovarno Sava je v kratkem povedal, da je delovna medicina, se pravi preventivna služba v neposredni proizvodnji, kar opravljajo obratne ambulante, pri nas zelo razvita, v nekaterih primerih pa so nas v drugih republikah že prehiteli. V Sloveniji še nimamo katedre za to vrsto preventivne dejavnosti, kar so drugod že uvedli. Prav tako je v nekaterih drugih krajih zanimiva organizacijska oblika te službe, ki je osredotočena v občinskem merilu. Tako so vsi delovni kolektivi deležni iste pozornosti. V Kranju je, npr. razen štirih obratnih ambulant pri večjih podjetjih komaj polovico delavcev zajetih v to oskrbo, ostali pa nimajo te ugodnosti, kar ni prav. Prav tako je v večini primerov drugod ta služba deležna ustrezne organizacijske strokovne in tehnične pomoči prek raznih inštitutov, kar je pri nas prepuščeno vsaki ambulanti oziroma podjetju. K.M.

46 tisoč delovnih dni izostanka

Za današnjo sejo obeh zborov občinske skupščine Skofja Loka je svet za delo pripravil obilo podatkov o problematiki zaposlovanja v občini. Med njimi so zanimive že uvodne številke, ki povedo, da je bilo 1. januarja letos v vseh delovnih organizacijah občine zaposlenih 7318 ljudi, medtem ko se je to število do konca

Nadaljevanje na 2. strani 4

Volitve v novo skupščino Zavarovalnice Kranj

Zagotoviti udeležbo najboljših

Ob koncu leta bo pretekla dveletna mandatna doba članov skupščine Zavarovalnice Kranj (zajema območja občin Kranj, Radovljica, Trzin in Skofja Loka), zato so se pričeli s pripravi na volitve nove skupščine. Letošnje volitve ne bodo več potekale po delegatskem sistemu kot doslej, ampak po novem, enostavnejšem načinu. Občinske skupščine bodo imele pri volitvah glavno vlogo. Da so te pristojne odločati tudi v tem primeru, nam zatrjuje ugotovitve, da je pri nas skoraj vsak občan tudi zavarovan in da so torej predstavniki občanov tudi predstavniki zavarovancev.

Skupščina bo imela 30 voljenih članov, po 2 bodo imenovali občinske skupščine, po dolžnosti pa sta člana tudi direktor in predsednik delovnega kolektiva Zavarovalnice. O številu delegatov skupščine s posameznih območij odloča soudeležba pri celotni premiji, ki je znašala v lanskem letu 461 milijonov dinarjev. Gospodarske organizacije, katerih premija iz panoge industrije presega 21

milijonov dinarjev, bodo predlagale svojega kandidata. Na območju Zavarovalnice Kranj so to podjetja Iskra, Sava in Tekstilindus.

Kandidate za preostale voljene člane naj bi predlagala okrajna gospodarska zbornica. Vendar pa so se prav te dni sporazumeli, da predloge izdela občinska skupščina prek družbeno-političnih organizacij. Izvolili jih bodo na zborih delovnih skupnosti občinskih skupščin.

Tako naj bi zagotovili, da bi v skupščino izvolili kar najboljše člane, ki bodo pripravljeni in sposobni aktivno sodelovati pri gospodarjenju s funkcionalnimi sredstvi Zavarovalnice. Sredstva za izplačilo odškodnin dosega približno polovico celotne premije, sredstva za preventivno dejavnost (požarno, negezdno in drugo preventivo) okoli 30 milijonov dinarjev, precejšnja so tudi sredstva, s katerimi upravlja skupščina in iz njenih vrst izvoljeni upravni odbor. — S.

Marjan Sarabon

TE DNI PO SVETU

● MALAJA JE POKLICALA V VOJSKO VSE MOSKE

STARE VEČ KOT 21 LET
Iz Malezije so sporočili, da vlada v državi vojska pripravljena, da bi prišla do spopada z Indonezijo. To pa velja le za eno članico malezijske federacije — Malajo.

● DRAŽAVNI UDAR GENERALA AREFA V BAGDADU

Iraška vojska je prevzela vso oblast v Iraku in razpustila polvojsko organizacijo stranke Baas — nacionalno gardio. Vojaški udar je organiziral predsednik Iraka, general Abdul Salaf Aref. Državne sile vodi Revolucionarni svet, ki mu predseduje Aref. V Iraku je razglašena policijska ura. Aref se obrača na vse Arabe in pravi, da je namen njegove akcije ohraniti enotnost iraškega ljudstva kot dela arabske nacije. Novo vlado je že pozdravila ZAR, medtem ko Sirija še vedno podpira voditelja stranke Baas.

● SKLICANJE KONFERENCE NEANGAZIRANIH DRŽAV

Na sedežu OZN so izmenjali prva mnenja o ponovnem sklicanju neangaziranih držav, ki naj bi bilo predpriprava za jubilejno zasedanje Generalne skupščine. Konferenca bi bila nova spodbuda za mir, nov korak k premagovanju razdeljenosti sveta, ki deli industrijsko razvite države in države v razvoju. Konferenca bi bila spodbuda za nadaljnjo pogajanja med Vzhodom in Zahodom.

● POGAJANJA O PALESTINI

18 afriških in evropskih držav je predložilo Izraelu resolucijo, pa kateri naj bi pričel Izraelci čimprej pogajanja o Palestini.

● RAZPRAVA O OSNUTKU DRUŽBENEGA PLANA

V Beogradu zaseda zvezi zbor in gospodarski zbor zvezne skupščine. Razpravljata o osnutku družbenega plana za prihodnje leto. Govorili so, da bo potrebno v prihodnje najbolj razviti tiste proizvode, ki jih na zunanjem tržišču lahko dobro prodamo.

● GOSPODARSKI ZBOR SKUPŠČINE SRS

V Ljubljani zaseda gospodarski zbor SRS. Na dnevnem redu je obravnava o izmenjavi s tujino, o poslancih in še nekatera važna vprašanja.

Nesreče

● ZARADI MOCNEGA NALIVA SPREGLJEDAL PESKA

KRANJ — Minulo soboto je na cesti JLA voznik tovornega avtomobila KR 19-84 Jože Drenovec zbil peska Jožeta Miklavčiča. Vozil je iz Kranja proti Kokrici, zaradi močnega naliva pa je pred seboj prepoznal opazil vinjenega peska, ki si je pri nesreči zlomil desno nogo in dobil pretesne rane. Obema so odvzeli kri, na vozilu pa je za 80 tisoč dinarjev škoda.

● TRAKTORIST IZSILJEVAL PREDNOST

Na cesti II. reda v Srednjih Bitnjah sta v soboto popoldne trčila traktor, ki ga je upravljal Marjan Frelj in tovornjak KR 60-83 (Janez Prestor). Tovornjak je vozil proti Kranju, z desne pa je po poljski poti pripeljal traktorist in izsiljeval prednost. Pri trčenju je nastalo za okrog 160 tisoč dinarjev škoda.

● UTOPITEV V SAVI

V soboto okrog 15. ure je v Podreči padla v Savo 7-letna učenka 2. razreda osnovne šole Ivanka Jenko z Meje. Z bratrčcem sta se igrala ob vodi, pri čemer ji je spodrsnilo in je padla vanjo. O dogodku so obvestili kranjsko poklicno brigado, vendar je bilo iskanje zaradi narasle vode neuspešno.

● PREHITRA VOŽNJA NA NEPREGLJEDNEM OVINKU

KRANJ — Na Skofjeloški cesti je v nedeljo dopoldne Stane Miklavčič z motornim kolesom KR 11-034 trčil v osebni avtomobil KR 55-89 (voznik Leopold Prevdnik). Do nesreče je prišlo, ker je motorist vozil z neprimerno hitrostjo, tako da ga je na nepre-

Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki

Mlin popuščanja se bo ustavil. Že nekaj tednov se težko kolo premika vedno počasneje. Pospešek, ki ga je dobilo ob podpisu moskovskega sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov, so zaustavili stari težaji, ki so polni miziva iz hladne vojne. Po ugodnih razmerah poleti, ko so v Moskvi nameli prvi sprazum med Vzhodom in Zahodom, so se odnosi med Moskvijo in Washingtonom zopet poslabšali in vnovič zašli na pločnik slepe ulice. Od ugodnega moskovskega vzdušja so ostale samo politične skomine. Če si ogledamo krivuljo mednarodnih odnosov za nekoliko daljši razdobje, bomo že na prvi pogled, brez temeljitejšega spoznavanja vzrokov in razlogov, kaj hitro zapazili njeno neprestano valovanje in nihanje med napetostjo in pomirjenostjo. Svet se s svojimi političnimi izkušnjami trese kot šiba na vodi. Ni potreba imeti kdo ve kako dobrih ušes za ugotovitev, da v dveh svetovnih prestolnicah — v Moskvi in Washingtonu — že zopet igrajo politične popevke v čudnih molih. Znakov, da je medeni mesec po moskovskem sporazumu že minil je veliko. Našleti jih bomo po vrednosti samo nekaj najvažnejših. Splošni vtis je, da vodilni velesi-

praznim ribiškim priborom. Za olajšanje mu je služil sprejem v Beli hiši, vendar nam zaradi čakanja novih pomirjevalnih potoz niso utegnili zrasti modrostni zobje. Trenutna bilanca je žalostna; tri velesile es ne pogajajo niti o

mašina utež, ki bi naglila tehtnico na stran miru. Zato so si v krenilem dvoru izdelali obširnejši načrt popuščanja, ki bi ga uresničili z dejanji. Popuščanje je po moskovskih razlagah daljši proces podoben ognju, ki ne sme

solja za orožja z nuklearnimi glavami. Pričakovati so razgovore o tem vprašanju in podpisu sporazuma. Toda do tega ni prišlo. Zahodne sile so se zadovoljile s sprejeto resolucijo v OZN. Toda to še ni bila glavna solza nezadovoljstva. Za njo je poskrbel ameriški minister Dean Rusk, ki je na obisku v Zahodni Nemčiji začel zopet trobiti v rog nuklearnega oboroževanja članic atlantske skupnosti. Rusi so dobili vtis, da so izigrani. Hrščov je opozoril Američane, da morajo skrbno premisliti o meji izražanja z nevarnim orožjem. Jez nezaupanja so poglobili pozneje še novi zapleti na berlinskih mizah, zanemarjanje sovjetske kulturne delegacije, ki jo v Ameriki gledajo kot nepotrebne goste in slednjič odvzem prostosti in izpustitev ameriškega profesorja Barghoorna, ki so ga v Sovjetski zvezi obtožili vohunstva. — Z. T.

solja za orožja z nuklearnimi glavami. Pričakovati so razgovore o tem vprašanju in podpisu sporazuma. Toda do tega ni prišlo. Zahodne sile so se zadovoljile s sprejeto resolucijo v OZN. Toda to še ni bila glavna solza nezadovoljstva. Za njo je poskrbel ameriški minister Dean Rusk, ki je na obisku v Zahodni Nemčiji začel zopet trobiti v rog nuklearnega oboroževanja članic atlantske skupnosti. Rusi so dobili vtis, da so izigrani. Hrščov je opozoril Američane, da morajo skrbno premisliti o meji izražanja z nevarnim orožjem. Jez nezaupanja so poglobili pozneje še novi zapleti na berlinskih mizah, zanemarjanje sovjetske kulturne delegacije, ki jo v Ameriki gledajo kot nepotrebne goste in slednjič odvzem prostosti in izpustitev ameriškega profesorja Barghoorna, ki so ga v Sovjetski zvezi obtožili vohunstva. — Z. T.

Mlin popuščanja

li že zopet potiskata prazne vagon po slepen tiru. Pri tem pa potihoma pihata v škotski meh, iz katerega slišimo zvoke starih šlagerjev iz časov hladne vojne.

Nenavadno pogumno so v zadnjih dneh razširili uradna sporočila, da so vsi stiki med tremi velesilami pretrgani. Kolo je začelo po vrtniti sovjetskega zunanega ministra Andreja Gromika iz Amerike drveti navzdol. Iz Amerike se je Gromiko vrnil s

enem vprašanju, ki stoji na spisku njihovih neresenih točk. Čas od moskovskega sporazuma je minil v praznem zapravljanju časa. Moskva je zelo nezadovoljna s takšnim razvojem. Ali je nekaj mesecev znoznega življenja v odnosih med Moskvijo in Washingtonom zares samo prazna orehova lupina?

V Moskvi menijo, da je podpis moskovskega sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov pre-

nikioli zgoreti. Da bi ta ogenj vzdrževali, je potrebno nalagati na njega nova polena. Ker so opazili, da v Washingtonu in Londonu primanjkuje suhih drv, so tudi v Moskvi prenehali razpihovati ogenj popuščanja. Nekatere poteze zahodnih sil so uvrstili v snov, ki ne zasluži, da bi jo shranili med platnice sporazuma.

Znano je, da se je Gromiko vrnil v Moskvo z načelnim sporazumom o prepovedi izrabljanja ve-

solja za orožja z nuklearnimi glavami. Pričakovati so razgovore o tem vprašanju in podpisu sporazuma. Toda do tega ni prišlo. Zahodne sile so se zadovoljile s sprejeto resolucijo v OZN. Toda to še ni bila glavna solza nezadovoljstva. Za njo je poskrbel ameriški minister Dean Rusk, ki je na obisku v Zahodni Nemčiji začel zopet trobiti v rog nuklearnega oboroževanja članic atlantske skupnosti. Rusi so dobili vtis, da so izigrani. Hrščov je opozoril Američane, da morajo skrbno premisliti o meji izražanja z nevarnim orožjem. Jez nezaupanja so poglobili pozneje še novi zapleti na berlinskih mizah, zanemarjanje sovjetske kulturne delegacije, ki jo v Ameriki gledajo kot nepotrebne goste in slednjič odvzem prostosti in izpustitev ameriškega profesorja Barghoorna, ki so ga v Sovjetski zvezi obtožili vohunstva. — Z. T.

Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki ● Liudje in dogodki

Razdrobljenost hromi napredek

Tržič bi potreboval sodobno mehanično delavnico

O obrti — zlasti uslužnostni — na splošno velja, da ne more ozioroma da ni sposobna zadovoljevati vedno večjih potreb. Nekaj podobnega ugotavljajo tudi v tržiški občini, hkrati pa tudi menijo, da sedanja prevelika razdrobljenost znatno hromi nadaljnji napredek. Nekatere obrtne dejavnosti so namreč pri komunalnem podjetju, druge pri stanovanjskih skupnostih, tretje pa so samostojne. V prihodnosti bo nedvomno potrebno poskrbeti, da bi to razdrobljeno obrtno dejavnost združili, ker sedanji organizacijski sistem obrtni dejavnosti ne daje perspektiv. Delni koraki v to smer so sicer že storjeni, saj so v Tržiču pred nedavnim že ustanovili zavod uslužnostnih dejavnosti. Nadaljnje izpopolnjevanje vsebinskih in organizacijskih oblik tega zavoda bi zelo verjetno

ugodno vplivalo na nadaljnji napredek uslužnostnih dejavnosti.

Spričo dograditve nove ljubljanske ceste in vedno večjega pomena, ki ga ima za tržiško občino turizem, Tržič čedalje bolj potrebuje sodobno mehanično delavnico. Dosedanje zmogljivosti pri Avtoopremi Tržič ne bodo zadostale. S prevzemom tovornega prometa bi bilo podjetje SAP-Ljubljana — poslovna enota Gorenjske Kranj verjetno pripravljena organizirati sodobno mehanično delavnico. Ne glede na možnosti rešitve pa je dejstvo, da Tržič spričo že navedenih ugotovitev takšen obrat potrebuje. — P.

Kako dolgo še stagnacija izumiteljstva

Ob velikih gospodarskih naporih za povečanje produktivnosti je ostalo zadnje čase delo izumiteljev ob strani. Nečesto smo primorani nakupovati za drage denarje tuje izume, namesto da bi ustrezne tehnične izboljšave oz. probleme rešili doma, čeprav imamo dovolj nadarjenih ljudi. Krivda za to pada na pomanjkanje organizacije in usmerjanja izumiteljske dejavnosti kot na nepravilen odnos do izumiteljev — ustvarjalcev. Znano je, da je naša družba našla sredstva in organizacijske oblike za razmah znanstvenega dela. Nepravilno pa je, da v večini primerov ni mogoče premagati številnih objektivnih in na žalost tudi subjektivnih ovir v zvezi z izumiteljstvom v naših gospodarskih organizacijah. Naše gospodarstvo zahteva, da se gospodarska in družbena problematika izumiteljstva organsko

Nadaljevanje s 1. strani

1 Vloga tehnične revolucije v našem gospodarstvu

dela povečati svoj čist dohodek. Pri tem imajo veliko vlogo kadri, ki jih pa v našem gospodarstvu nasploh močno primanjkuje. Pri tem je povedal, da je bilo celo v večjih podjetjih z nad 500 zaposlenimi delavci še lani 19 podjetij brez ekonomistov, 24 podjetij brez inženirjev, 17 podjetij brez pravnikov itd. Izmed vseh podjetij jih je bilo 75 odstotkov brez ekonomista. Posledica tega se ne odraža

samo v proizvodnji in počasnem uveljavljanju nove tehnologije, marveč tudi v poslovanju. Da bi podkrepili trditve o vlogi strokovnih kadrov in tehnične inteligence na sploh je Kavčič med drugim dejal:

»Produktivnosti dela ni možno povečati samo s tem, da bodo delavci bolj pridni, bolj spretni, bolj ročni in prizadevni. Pri vsem tem je važnejša tehnična revolucija in tehnični napredek. Dovolite mi nekaj števil. Pri vas, kot smo slišali, stane dodatno delo v martinarni pri proizvodnji jekla 21 dinarjev na kilogram. Slišali smo, da dajejo Italijani za to delo 15 dinarjev, nekatere železarne v Avstriji 12 dinarjev in so tehnološki postopki v svetu, ki porabijo v ta namen samo 6 din. Ali mislite da je ta razlika med 21 in 6 dinarji rezultat samo tega, da so delavci tam bolj pridni, da jih tam kapitalisti bolj priganjajo ter na kak način ali drugačen način več iztisnejo iz njih? Kot veste so to rezultati predvsem posledica modernjših in boljših tehnoloških postopkov, posledica večjega izkoriščanja znanosti in tehnike.«

Uveljavljanje sposobnih ljudi

Lani so dale vse gospodarske organizacije v Sloveniji milijardo in 724 milijonov za vzgojo kadrov. To je mnogo več kot prejšnja leta. Trenutno je v srednjih, višjih in visokih šolah okrog 60.000 ljudi. To je precej, če pomislimo, da jih je bilo lani v našem gospodarstvu s takimi kvalifikacijami le malo več — okrog 70.000. V širih letih bomo skoraj podvojili število naše tehnične inteligence. To je napredek, ki pa ne sme vzbujaati strah in zaskrbljenost, da ti kadri ne bi dobili svojega delovnega mesta. Tak strah je dokaz konservativnosti in nerazumevanja do vloge tehnične inteligence.

V tej zvezi je tov. Kavčič govoril tudi o reelekciji oziroma o rotaciji kadra v našem gospodarstvu, kar je načeloma že postavljeno v novi ustavi, konkretno pa je treba še ustreznih zakonov. Vsekakor je to zelo pomembno in spričo nekaterih okoliščin tudi delikatno ne le strokovno, ampak tudi politično vprašanje. Za to delo bodo vsekakor odgovorne politične organizacije. Vsekakor je to pogojeno s hitrejšim dvigom rasti novih mlajših strokovnih kadrov. Stalna selekcija vodilnih funkcionarjev v gospodarskih organizacijah bo prinašala tudi stalno pomladitev, osvežitev in konkurenco v sposobnosti tudi v kadrovski sestavi.

Na konferenci je govoril tudi glavni direktor Železarne tov. Hafner o gospodarstvu v tem velikem podjetju, sekretar obč. komiteja ZK tov. Erič o problemih in delu osnovnih organizacij ZK, tovariš Kobentar o idejni sposobnosti članov ZK, tovariš Brun o nalogah komunistov pri izdelovanju statutih v gospodarskih organizacijah in drugi.

Tudi letos prostovoljna krvodajavska akcija

Tokrat vozniki motornih vozil

Kranj — V teh dneh so se v kranjski občini pričele prve priprave za letošnje veliko krvodajavsko akcijo, ki bo v naši občini od 24. do 31. decembra letos. Po programu naj bi zbrali približno 1500 novih krvodajavcev iz tistega dela naše občine, ki ne gravitira na transfuzijsko postajo inštituta za TBC na Golniku. Za Golnik pa bo treba zbrati 900 prostovoljnih krvodajavcev.

Vedno bolj razvita zdravstvena služba, težke nesreče, težke srčne in pljučne bolezni ter operacije pri porodih, posebno pa pri vedno večjem številu prometnih in industrijskih nezdod, terja tudi vedno več krvi, ki nam jo lahko daje le zdravi ljudje.

Med letošnjimi prostovoljnimi krvodajavci bodo iskali predvsem voznike motornih vozil. To je razumljivo. Statistike so pokazale, da leti potrebujejo največ krvi ob nesrečah, do sedaj pa so jo prav vozniki oddali najmanj. Samo v kranjski občini je okoli 5000 voznikov amaterjev, in če bi vsaj vsak drugi čutil dolžnost in se odzval akciji, bi skoraj krtil letošnje potrebe. R.

Vrsta pomembnih tečajev

Kranj — V minulem tednu so se pričeli kar trije seminarji s temo »Zdrava in pravilna prehrana«, ki so jih s pomočjo občinske odbora RK Kranj organizirale osnovne organizacije RK v Žabnici, Orehku in na Pševem. Za tečaj je precejšnje zanimanje, saj je bilo že na prvem predavanju v Žabnici 37 slušateljev, na Orehku 20 in v Pševem 15. Na tečajni predavajo zdravniki, strokovnjaki zavoda za zdravstveno varstvo in napredek gospodinjstva ter patronažne sestre.

Nekaj dni poprej pa so se prav tako tečaji pričeli tudi v Trbojah, kjer je bilo le 20 slušateljev, v Hrastu 25, v Voklem 15, v Voglah 28 in v Senčurju. — R.

Petkov kulturni večer

Arhitektura v dobi klasicizma

KRANJ — Klub kulturnih delavcev Kranj prireja za petek, 22. novembra, predavanje kustosa Gorenjskega muzeja Cenea Avguština: »Arhitektura na Gorenjskem v dobi klasicizma.« Predavanje, ki bo zvečer ob 19.30 v pionirski knjižnici, bodo spremljali s številnimi diapozitivi.

3 Pomembna vloga zdravstvenih centrov

oziroma okrajnih skupščin in republiške skupščine, so trenutno v zelo različnih položajih. Nekateri nimajo dovolj sredstev za delo, drugim primanjkuje strokovnega kadra, a tretji se zaradi pomanjkanja lastnih pobud ali pa, ker jih skupščine na njihovem območju ne upoštevajo, ne morejo uveljaviti. Kot primer centra, ki dobiva zelo veliko nalog od občinskih skupščin in so njegovi predlogi tudi upoštevani, so v pogovoru navedli medobčinski zdravstveni center Kranj.

Ugotovitev o mestu zdravstva v osnutkih občinskih statutov so vedeli kot slabe. Čeprav drža, da so med statuti nekatere redke izjeme, je na splošno mogoče trditi, da vprašanja zdravstvenega varstva obravnavajo na kratko in formalno, ne navajajo oblik varstva, ki bi jih komunala morala zagotavljati, sanitarnih inšpektorjev sploh ne omenjajo, le nekateri so se spomnili na sodelovanje z zdravstvenimi centri, posebno skopi so pri navajanju nalog na področju preventive in podobno.

Nekoliko bolje je s statuti zdravstvenih zavodov. Posebno večji kolektivi v več primerih razpolagajo z dobrimi osnutki. — S.

4 46 tisoč delovnih dni izostanka

polletja povečalo že za 339. Skupaj pa je bilo lani ob tem času zaposlenih 194 delavcev manj kot letos.

Procentualno več kot v ostalih panogah se je zaposlenost dvignila v negospodarskih dejavnostih — zavodih, družbeno-političnih organizacijah, šolah, krajevnih skupnostih in teritorialni upravi. Lani ob polletju je bilo namreč v njih zaposlenih 852 oseb, letos pa že 1067, kar pomeni več kot četrtinsko povečanje. Za nekaj odstotkov se je zmanjšala zaposlenost v gospodarstvu, gradbeništvu, prometu (19%), trgovini in komunalni dejavnosti.

Zaskrbljujoči pa so podatki o izostankih z dela, ki jih je zbral komunalni zavod za socialno varovanje Kranj. Delavci loške skupščine so v polletju namreč skupno 46.386 dni izostali z dela, kar pomeni povprečno več kot 6 dni na enega ali drugače — 234 delavcev v prvih šestih mesecih splošno ni bilo zaposlenih! Če vzamemo za orjamo tasilci mesečni zaslužek posameznika v višini 26 tisoč dinarjev, potem so ti izostanki socialnemu varovanju povzročili okrog 40 milijonov dinarjev izdatkov.

Jasno je, da se glede omejitve bolezenskih izostankov z dela ne da dosti napraviti, vendar pa morajo kolektivi, ki jih temu do morali spremljati vzroke izostankov in v nekaterih primerih podvzeti tudi določene ukrepe, zlasti kar se tiče zaščite delavcev pred poškodbami in cepljenje proti gripi. — Z.

Vreme

● VREMENSKA SLIKA

Nad Sredozemljem, Alpami in Balkanom se je zgradilo področje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje je pričel ponovno dotekati nekoliko toplejši zrak. Atlantske frontalne mornje se pomikajo prek srednje Evrope na vzhod in ne bodo vplivale na vreme pri nas.

● NAPOVED ZA DANES IN JUTRI

Delno do zmerno oblačno. Najnižje nočne temperature na Gorenjskem bodo med minus 3 do plus 1 stopinje Celzija; najvišje dnevne pa okoli 14 stopinj Celzija. Izgledi vremena do sobote: še naprej suho in lepo vreme.

● STANJE VREMENA V TOREK OB 13. URO

Ljubljana — pretežno oblačno, 13 stopinj, zračni pritisk 1018 milibarov, pritisk rahlo pada; Jezersko — oblačno, 8 stopinj; Triglav-Kredarica — plus 4 stopinje Celzija, piha severozahodnik s hitrostjo 50 kilometrov na uro.

iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun • iz naših komun

Sedemletni plan razvoja turizma in nekatere konkretne naloge

Štipendiranje v prihodnjih letih

V krajih radovljiške komune se je v zadnjem času zvrstilo nekaj posvetov o strokovnem izobraževanju. Za prihodnost radovljiškega območja z Bledom ter Bohinjem pa je ključnega pomena sistematična priprava na načrtno izobraževanje kadrov v turizmu, gostinstvu in v številnih drugih sorodnih strokah in dejavnostih, ki so delujoče s turizmom. Priprave za usposabljanje kadra bodo potekale v dveh smereh: s štipendiranjem novega, mladega kadra ter z organizacijo dopolnilnega izobraževanja tistih, ki že delajo v teh panogah in dejavnostih. Globalni načrt bodočega razvoja turizma posveča veliko skrb prav temu pomembnemu vprašanju, saj ga obravnava v posebnem poglavju.

Turizem bo z vsemi sorodnimi panogami potreboval v prihodnje precej več usposobljenega kadra, kot ga ima zaposlenega sedaj. To potrebo že narekuje široko zasnovani program za povečanje kapacitet in dejavnosti. Vzpostavitelj pa bo potrebna postopna izboljšava uslug v vseh panogah, ki so povezane s turizmom. Oboje pa bo terjalo več kvalificirane kadra, posebej pa še tistega srednjega, višjega in visokega izobraženega. Kot kažejo statistike o zaposlenosti, le-teh primanjkuje največ. Perspektivni program bodočega razvoja turizma v sedmih letih predvideva načrtno štipendiranje in šolanje v visokih šolah, izpopolnjevanje s tečaji in občasnimi šolami pa tudi s posebnimi tečaji za tuje jezike, z izpopolnjevanjem znanja v strokovnih ekskurzijah in na praktični inozemstvu.

V prihodnjih sedmih letih bi torej v radovljiški komuni štipendirali za potrebe turizma in gostinstva samo na višjih in visokih šolah naslednje kadre: 7 štipendistov na višji ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru (oddelek — turizem), 5 kandidatov na filozofski fakulteti geografski oddelek — turistična smer, 10 oseb na ekonomski fakulteti v Ljubljani — turistična smer; razen tega pa še 5 štipendistov za visoko kvalificirane gostinske delavce. Perspektivni program razvoja pa predvideva še šolanje v srednjih ter nižjih strokovnih šolah gostinske, trgovske, prometne, komercialne, ekonomske in drugih strok.

Le s tako široko zasnovanim in načrtnim usposabljanjem kadra v šolah in v različnih drugih oblikah izpopolnjevanja bodo turizem in njegove panoge dobili

potreben strokovni kader. V prihodnosti pa bo potrebno ustanoviti na območju radovljiške komune še poseben zavod za turizem. Prevzel bi različne naloge v zvezi z načrtovanjem ter skladnim usmerjanjem vseh panog turizma, pripravljati bi analize, programe in opravljal še številne druge dolžnosti. — J. B.

Naš razgovor

Lov z mrežami v Bohinjskem jezeru

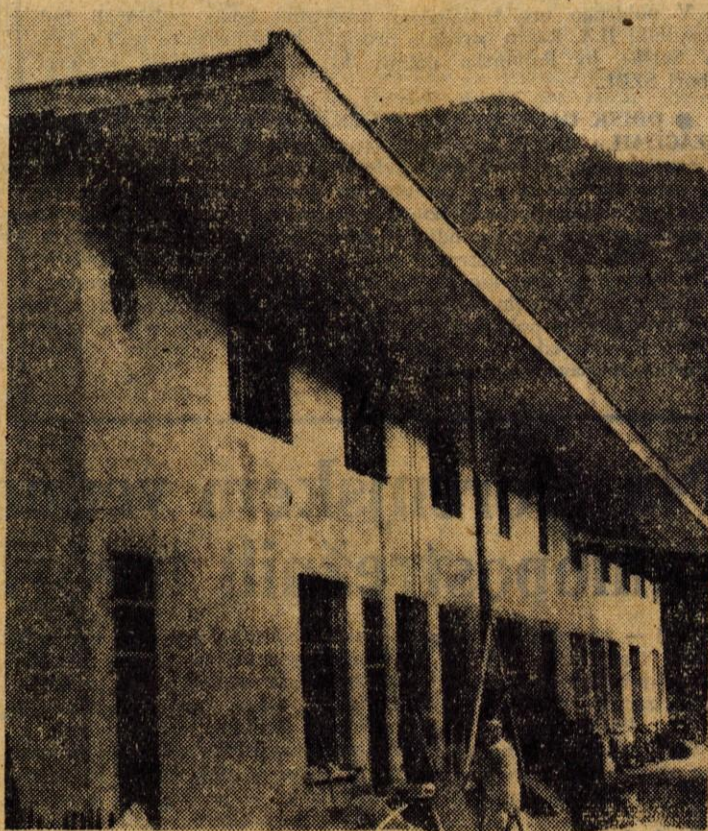
Gotovo se boste začudili, ko vam bomo povedali, da v Bohinju lovijo ribe tudi z mrežami.

V bližini hotela »Pod Voglom« smo pred dnevi srečali dva ribiča. Tov. Alojza Hafnerja smo povprašali o lovu.

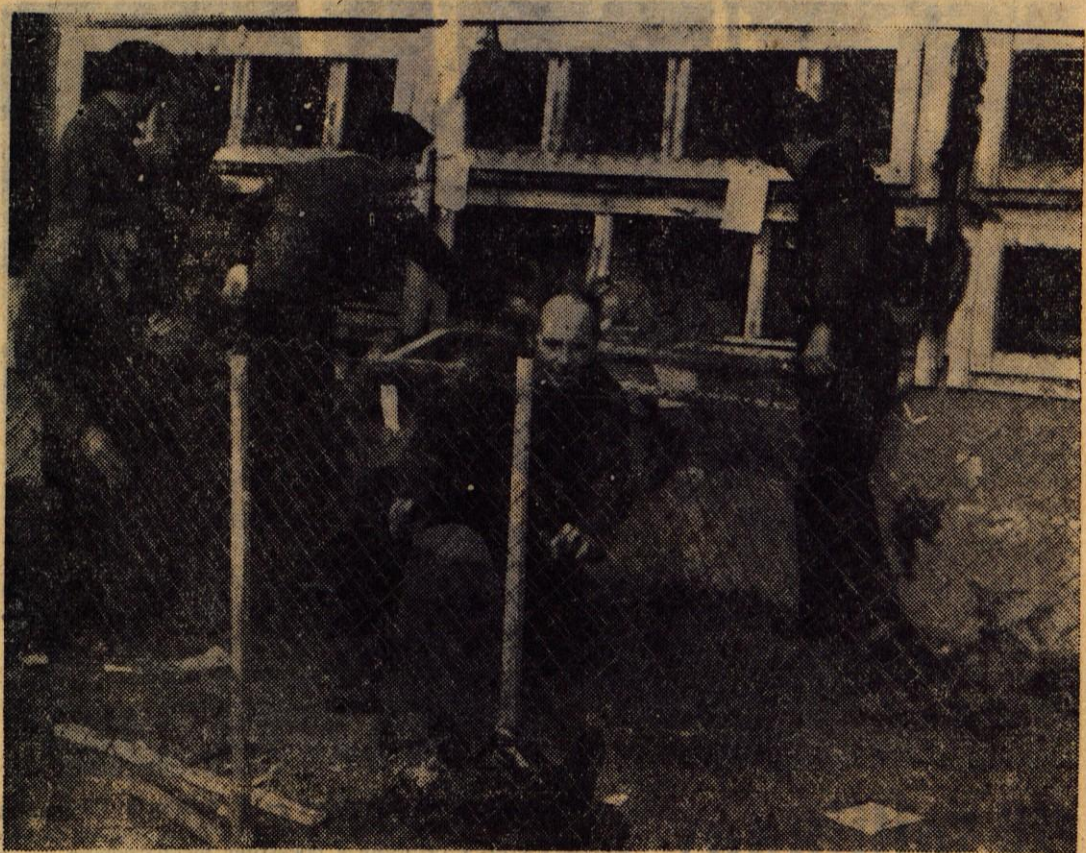
»Ali je lov z mrežami dovoljen vse leto?«
»Ne, lovimo le v novembru, letos pa bo lov trajal približno do 10. decembra, torej 30 dni, kolikor časa traja drstenje.«

»Koliko rib pa ulovite letno?«
»Povprečno ulovimo vsako leto 3 tone rib. Nekaj jih prepeljemo potem v ribnike, ki jih imajo v Bohinjski Bistrici. Iz ribnikov jih prodajamo in spuščamo naprej v vodo, kjer je dovoljen športni ribolov. Letno izda uprava približno 1000 dovolilnic za ribolov. Športni ribiči — turisti ulovijo približno tona rib. Seveda pa smejo na »lovsko« karto uloviti le tri ribe, ki tehtajo približno en kilogram.«

»Kaj pa delate izven sezone?«
»Dela je prav takrat največ — V ribogojnici skrbimo za nov zarod.« — R. Č.

Novo poslopje Mesarskega podjetja na Jesenicah

Rejci malih živali na Javorniku in Koroški Belli so pripravili zanimivo razstavo, ki so jo zaprli v ponedeljek

Ob Savi Dolinki

PREBIVAVCI GORNJEGA DELA JESENIC pogrešajo »Zvagnov most« prek Save, ki so ga pred nedavnim odstranili. Most je bil sicer že v slabem stanju, vendar bi ga bilo možno še vedno obnoviti. Stevilni koristniki nekdanjega mostu se danes zaskrbljeno sprašujejo, če bodo morali vedno hoditi daleč naokrog prek brvi pri SGP Gradis, prek mostu na Hrušici ali pa prek Hermanovega mostu na Jesenicah. Most je sicer razpadel, vendar njegovi koristniki menijo, da je bilo za odstranitev še prezgodaj.

MLADINSKI ALPINISTIČNI ODESK NA JESENICAH, ki deluje v okviru Planinskega društva Jesenice bo počastil 70-letnico slovenskega in 60-letnico gornjesavskega planinstva. V izlozbi Državne založbe na Jesenicah bo organiziral razstavo slovenske knjige, ki je na naš knjižni polici kaj redka. Razstava pod naslovom »Slovenska planinska knjiga« bo odprta do 3. decembra.

NA JESENICAH bosta v petek kar dve pomembni predavanji. V Cufarjevem gledališču bo predaval vodja prometne službe pri TNZ ljubljanskega okraja Adolf Stopar o problemih cestnega prometa na Gorenjskem, v delavskem domu pa svetovno znani planinec Diter Hase o lanskoletni odpravi na Hindukuš. Prvo predavanje organizira komisija za varnost in vzgojo prometa pri OS Jesenice ter AMD Jesenice, drugo pa Planinsko društvo Jesenice. Prav je, da so na Jesenicah taka zanimiva predavanja. Nikakor pa ni prav, da sta obe isti večer in ob isti uri. Priporočljivo bi bilo, da bi organizatorji v pri-

hodnje pri tako važnih predavanjih sodelovali in tako omogočili enim kot drugim obisk predavanj, ki ga v tem primeru ne bo.

NA HRUŠICI je bil v nedeljo popoldne uspel koncert. Priredila ga je Svoboda Hrušica, program pa je izvajala godba na pihala PGD Hrušica in pihalni orkester Svobode »Tone Cufar« Jesenice. Medtem ko je godba na pihala s Hrušice pod vodstvom Stefana Prežljaka zaigrali in sodelovali v valčki dokazala lep napredek, je pihalni orkester jeseniške Svobode naravnost presenetil in dokazal pripravljenost za revijo godb na pihala. Godbeniki so železarijdelavci in mladi, novi godbeniki. Dirigent Noč je lahko na svoj ansambel ponosen. Koncert je bil v izredno akustični dvorani doma družbenih organizacij na Hrušici.

ZASTARELE OBRATE BODO ZAMENJALI Z MODERNIMI. ZELEDARNA JESENICE se ponaša že s številnimi modernimi obrati in oddelki, ki so bili dograjeni po osvoboditvi. Tako valjarna 2400 na Javorniku, predelovalni obrati in drugi. So pa še vedno obrati oziroma oddelki v lesenih barakah, kjer so delovni pogoji spriču nizkih delavnic brez pravih oken in s tem brez zraka in sonca skoraj nevdružni. Med te spada baraka kovačnice in centralnega skladišča. Zaradi gradnje nove švedske obločne peči v podaljšku martinške hale, ki zahteva rušenje starih obratov kovačnice, montažnega oddelka in žerjavovodskega oddelka, se bodo ti obrati kmalu preselili v nove prostore. Lani so pričeli graditi novo 100 m dolgo in 12 m široko halo. Dela so v zaključni fazi in novi moderni delovni prostori bodo odprti za praznik republike.

Na kratkem valu

BOHINJSKA BISTRICA — Minulo nedeljo je v domu »Tomaz Godca« z uspehom gostovala skupina gledališča iz Nove Gorice. Ob zelo dobri udeležbi so gostje iz Gorice uprizorili zanimivo dramo sodobnega italijanskega pisatelja Uga Bettija — Zločin na kraljevem otoku. Uprizoritev je po svoji tematiki kot po režiji kaj izvedbi pomenila za naše odre nekaj povsem novega in osvežujočega, zato jo je občinstvo sprejelo z odobravanjem in zadovoljstvom. Delo je po zamisli psihološka drama, fabula je zelo preprosta, s svojim dogajanjem pa globoko posega v odnose med ljudmi ter razgalja njihove strasti in čustva z vso elementarnostjo, toda preprosto in iskreno. Pri tem pa izpoveduje vero v človeka in odpor proti nebrzdanim strastem ter zablodam.

Igravski ansambel, ki ga sestavljajo le štirje člani: Berta Umarijeva, Zora Hudalesova, Eia Marošičeva in Sergej Ferari, je zahtevno psihološko delo predstavil zelo slikovito in temperamentno, z globoko sugestivnostjo in doživeto. Delo je iz italijanščine prevedel prof. Ivo Savli, režirala pa je Majda Skrbinšek, režiser Radia Koper. Zvečer so igralci iz Nove Gorice gostovali tudi v Kropi.

RADOVLJICA — Dosedanje statistike za vse leto nazaj kažejo, da je med inozemskimi turisti na območju radovljiške

komune največ obiskovalcev iz Zahodne Nemčije. Prebivci iz drugih narodnosti za njimi precej zaostajajo. Letošnja slika za prvo polovico leta kaže, da je odstotek obiskovalcev iz te dežele v primerjavi z lanskim letom spet močno porasel. Lani je znašal 25,97 odstotka, letos pa se je povzpел že na 33,28 odstotka. Torej je od vseh gostov, ki v turistični sezoni prihajajo k nam, Nemcev več kot tretjino. Za njimi se uvrščajo Angleži, Avstrijci, Italijani, Nizozemci itd. Letos pa je obiskalo naše kraje precej nizozemskih skupin, tako da se v lestvici tujih gostov uvrščajo Nizozemci na drugo mesto s 15 odstotki. Z učinkovitejšo turistično propagando naj bi se v prihodnjih letih bolj povečal obisk turistov iz držav Beneluksa, Skandinavije in Italije, pa tudi iz ameriških dežel in iz držav Bliznjega vzhoda. Za doseg takšne strukture inozemskih obiskovalcev pa bodo potrebne nekatere spremembe.

RADOVLJICA — Za praznik republike pripravljata tamkajšnja delavska univerza slovensko akademijo. Med drugimi bo nastopal tudi harmonikarski orkester Svobode Ljubljana iz Sentvida s celovečernim koncertom iz del znanih in priljubljenih oper in skladb. Harmonikarski orkester iz Sentvida je lani praznoval že 15-letnico obstoja, v tem času pa se je z uspehom uveljavil na številnih turnejah doma in v tujini.

Janez Jocič Krajevna samouprava

Dosedanji družbeno-ekonomski razvoj je uveljavil novo obliko samoupravljanja, in sicer krajevno skupnost. V to skupnost se združujejo občani zaradi skupnih interesov zaradi naravnih, zgodovinskih in ekonomskih razlogov. Tako združeni občani na določenem mestnem ali vaškem območju niso nikomur podrejeni, ko odločajo v zadevah, ki so pomembne za njihovo vas ali naselje, pa bodisi, da gre za komunalne in socialne zadeve ali pa za pomoč družini. Torej se občani prostovoljno podrejujejo odločitvam, ki so jih sami sprejeli. Zato se tu ne morejo uveljaviti ukrepi proti odporu drugih občanov, kar je značilno za organe oblasti.

Iz navedenega izhaja, da se v krajevni skupnosti pojavljajo novi družbeni odnosi, ki omogočajo občanom tak položaj, da solidarno in samostojno odločajo o vsem, kar se jih neposredno tiče. Seveda pa je ta nova oblika samouprave tudi izraz napredka materialne osnove družbe. Zato je razumljivo, da nova ustavna ureditev opredeljuje krajevno skupnost kot tako skupnost, v kateri občani organizirajo »komunalne, stanovanjske, gospodarske, socialne, zdrav-

stvene, kulturne, prosvetne, vzgojne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje svojih potreb ter potreb družin in gospodinjstev kakor tudi za razvoj naselja«.

Območje in ustanovitev krajevne skupnosti

Eno izmed pomembnih vprašanj je določitev območij krajevne skupnosti. Ugotoviti moramo, kako velik teritorij bo zavzemala posamezna krajevna skupnost. V zvezi s tem se je takoj pojavilo vprašanje, kdo se mora v komuni lotiti tega dela. Ob tem sta se pojavili dve ekstremni stališči. Po prvem naj bi strokovni organi v občini na podlagi vsestranskih proučevanj ugotovili, za katera območja bi se organizirale krajevne skupnosti; po drugem pa naj bi odločilno besedo imeli volivci na svojih zborih in družbeno-politične organizacije. Seveda je pravo stališče nekje v sredi, to je, da bi upoštevali oba činitelja. Prednost slednjega stališča je dvojna. Po eni strani bi dobili strokovno oceno o ustrelnosti obstoja posameznih krajevni skupnosti, po drugi strani pa bi z aktivizacijo občanov dosegli, da bi se v njih zbudil občutek pripadnosti k določeni skupnosti. Rezultat tega bi bil, da bi občani določenega območja sprejeli skupnost kot svojo, kar pa je pogoj za uspešno samoupravljanje v krajevni skupnosti.

Iz dosedanjih razprav izhaja, da vplivajo na določitev območja objektivni in subjektivni činitelji. Prvi bi bili površina, število prebivalcev in ekonomski položaj območja, drugi pa trajne zveze med prebivalci določenega območja in njihovi skupni interesi. Med vsemi temi činitelji pa se največ pozornosti posveča številu prebivalcev, ki bi jih lahko ena krajevna skupnost imela. Nekateri menijo, da minimalno število prebivalcev krajevne skupnosti ne bi smelo biti manjše od 600 ali 1000 prebivalcev, maksimum pa je različno postavljen — štiri ali 5 tisoč, nikakor pa ne več kot 20.000 prebivalcev. Pri tem se opozarja na to, da želijo občani imeti čim manjšo skupnost, medtem ko je interes občine, da bi se povečal teritorij skupnosti. Občani namreč želijo, da bi svoje samoupravne pravice dejansko realizirali, kar pa je mogoče le pri ožjem teritoriju. Nasprotno pa so težnje, da bi bilo manjše število večjih skupnosti, kar olajšuje poslovanje organov občinske skupščine s krajevnimi skupnostmi.

Seveda po bo treba za primerno rešitev tega vprašanja poiskati optimalno velikost krajevne skupnosti, kjer bi upoštevali naseljenost in strukturo prebivalstva, prometne zveze, ekonomski položaj naselja ter tradicijo in skupne interese občanov. Ne bi bilo odveč, če bi v ilustracijo navedli, da so se včasih območja angleških najmanjših teritorialnih enot (parohij) določala glede na fizične zmožnosti ljudi in je tako taka enota obsegala teritorij, ki ga je človek peš obhodil v enem dnevu.

Kakšno je stanje v kranjski občini, je najbolj razvidno iz dveh vrst kategorizacij krajevnih

skupnosti. Tako bi vse krajevne skupnosti lahko razdelili na štiri vrste:

- mestne, ki mesto delijo na več segmentov;
- industrijsko-vaške, ki so se oblikovale na podeželju zaradi stalnega priliva delavstva v vas in zaposlovanja kmečkega prebivalstva v industriji. Tu gre za tako imenovana spalna naselja kranjske industrije npr. Naklo, Senčur;
- turistične, v katerih se odvija sezonsko turistično gospodarstvo npr. Predvdor, Jezersko;
- izrazito kmečka območja.

Drugo razvrstitev pa bi lahko napravili glede na število prebivalcev. Tako imamo 4 krajevne skupnosti nad 3000 prebivalcev. 2 med 2000 in 3000, 7 med 1200 in 2000, 12 med 800 in 1200, 6 med 500 in 800, 5 med 300 in 500, medtem ko so 3 krajevne skupnosti, ki imajo pod 300 prebivalcev. Vse krajevne skupnosti, ki imajo nad 3000 prebivalcev in okoli tri tisoč, so na območju mesta. Večji del krajevnih skupnosti, ki imajo od 800 do 2000 prebivalcev in so na podeželju, so že izoblikovane skupnosti občanov v vsakem pogledu. Postavljajo se samo vprašanje, ali lahko obstajajo skupnosti, ki imajo zelo majhno število občanov ali pa so naravno vključene v sosednjo skupnost. To naj bi med drugim pokazala razprava občanov. Po osnutku statuta občine Kranj naj bi se vključila v sosednje krajevne skupnosti naslednja naselja in vasi: Stružev s 408 prebivalci, Gorenja Sava z 949, Orehek-Drulovka s 1022, Trboje s 450, Podbica z 276, Javornik s 174, Bela s 784, Kokra s 352, Poženik s 485, Velesovo s 784, Senturška gora z 233, Trstenik s 378 prebivalci, Bitnje (1351) in Zabnica (582) pa naj bi tvorila eno krajevno skupnost.

(Nadaljevanje prihodnjik)

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodaj prašiča za zakol. Gli-
nje 4, Cerklje 2351
Prodaj beli jedilni krompir —
skladnja, Voglje 44 4337
Prodaj kozo, Naklo 71 4338
Prodaj motor NSU MAKSI
250 cm. Luže 43 4339
Prodaj bikla okrog 400 kg tež-
kega. Naslov v oglašnem oddelku
4340
Prodaj moped colibri T 11 dvo-
sedezni še dobro ohranjen s pre-
voženimi 3.000 km. Naslov v oglaš-
nem oddelku 4341
Prodaj telico, Potoče 21 4342
Prodaj 2 prašiča za zakol. Zg.
Briški 16 4343
Prodaj več tisoč kosov rablje-
ne strelne opeke — bobrovca. Tr-
boje 70 4344
Prodaj kmečko peč. Huje 21 4345

Prodaj večjo količino razno-
vrstnih jabolk. Naslov v oglašnem
oddelku 4346
Prodaj 6 tednov stare prašičke.
Suh 7, Kranj 4347
Prodaj globok otroški vozček
Prstava 34, Tržič 2354
Prodaj čeber, moško suknjo in
teniske plašče. Naslov v oglašnem
oddelku 2355
Prodaj osebni avto škoda 1200.
Vrsko 68, Senčur 2356

kupim

Kupim vola za pleme 300 do 400
kilogramov težkega. Alojz Eržen,
Op. Besnica 52 4348
Kupim rabljene plašče za gumi-
voz 600/16 in majhen gašperček.
Franc Raufl, Lesce 104 2353

ostalo

Nasel sem gumijasto cev za vo-
do. Kranj, Skofjeloška c. 22 4349
Sprejemam solidnega sostano-
vca. Naslov v oglašnem oddelku
2350
Od sobote na nedeljo mi je bil
studen puhov motor 175 cm.
KR 10.439. Kdor kaj ve, naj spo-
roči na naslov proti nagradi. Za-
leži Jože, Šentpetrska 50, Kranj
Nudim toplo sobo starejšemu
dekletu ali upokojenki za manjšo
pomoč v gospodinjstvu. Naslov v
oglašnem oddelku 2352

objave

Materialni in časovni pogoji
vsem morda ne dopuščajo zdrav-
ljenja v zdravilišču. Z majhnimi
stroški lahko doma zdravite bo-

ZAHVALA

Ob smrti drage tete

CECILJE ROGORSEK

se pristočno zahvaljujem vsem, ki so drago pokoj-
nico spremlili na njeni zadnji poti, vsem darovavcem
cvetja in vencev. Posebno se zahvaljujem dr. Vrb-
njaku, ki jo je vsak dan obiskoval in ji lajšal bo-
lečine pri njeni zahrbtni bolezni. Prav lepa hvala
dr. Bežku in gospe babici za njune pristranske besede
ob grobu pokojnice. In še vsem ostalim, ki so po-
magali pri negi, posebno gospe Berti Rebol, ki je
vestno in vztrajno negovala bolnico ves čas njene
bolezni.

Še enkrat vsem prav lepa hvala.

Zalujoči: Karil in ostalo sorodstvo

Kada je tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči
račun pri NB v Kranju 607-11-135. Telefoni: glavni in odgovorni
urednik, uredništvo in uprava 21-90, 24-75, 28-97. Naročnina: letna
110, mesečna 110 dinarjev. Cena posameznih števk: ponedeljek -
sreda 10, sobota 20 din. Mali oglasi: za naročnike 20, za nenaročnike
15 din beseda. Neplačanih malih oglasov ne objavljamo.

Grigorij Baklanov

Mrtvi ne poznajo srani

Nekdo drugi je napenjal pero v šaržerju brzostrelke na kole-
nit in ga hlastno polnil z mračnim žaržerjem obrazom. Vmes je
necelno škilil v smeri, od koder je bilo slišati streljanje.

Tanki se niso utihnil in nekje daleč je bilo slišati glasove nem-
skih vojakov, ki so se klicali v gozdu.

Z oklepni se je oglašal minomet in granate, ki so zadevale
v meje, so se razletavale v zraku kakor šrapneli. Tukaj, globoko v
gozdu, so sprva slutili le krogle, ki so zašle. Vasič je stal pod dre-
vesom, s hrbtno se je naslanjal na deblo in držal roke v žepih
plašča. Vedel je, da Nemci preiskujejo gozd in da bodo kmalu
zaprli semkaj. Vendar se še vedno ni odločil, da bi dal povelje
za umik. Misli je, da morajo biti še kje vojaki, ki so se sami po-
skrili in se bodo zdaj poskušali prebiti. Saj vendar ni bilo mogoče,
da so preostali le-ti in nihče drug.

Kot zadnji se je umaknil, tako so bili v bližini najbrž še neka-
teri, ki so se že poprej skrili v gozdu. Vasič se je še vedno ob-
navljal pred odločitvijo, da bi preostanke svojega oddelka popeljal
na varno. Vojaki, ki so sedeli v snegu, so poslušali glasove in strele,
ki so se očitno približevali.

Išenko je prišel k Vasiču.

»Vojaki so nemirni. Kaj neki še čakamo?«
Vasič je strmel vanj. Gledal ga je, pa poskušal obuditi nekaj
v svojem spominu. Nekaj pomembnega, kar je bilo v zvezi z Išen-
kom.

»Si se umaknil s prvo baterijo?«

»Ne,« je naglo odgovoril Išenko. »Prvo je vodil Svancev. Bil
sem pri njih, tik preden... preden so prodrli tanki. Toda čemu?
Čemu želiš to vedeti?«

ka. Marija Korošec — deklico,
Vilma Lovrenčič — dečka, Pavla
Hrovat — dečka, Ana Koder —
dečka, Esma Kamberi — dečka,
Pavla Vovk — deklico, Ivana
Rutar — dečka, Marija Logar —
deklico, Irena Zaberl — deklico,
Marija Vlah — deklico.

tržni pregled

V KRANJU

Jabolka 40 do 80 din, hruške
60 do 140, grozdje 140 do 200 din,
kostanj 180 din, solata 100 do

120 din, cvetača 140 do 180 din,
špinaca 140 do 160 din, zelje gla-
ve 25 do 27 din, kisló zelje 80 do
90 din, repa 25 do 30 din, kisló
repa 60 do 70 din, orehi 260 do
280 din, orehi jedrca 1000 do
1200 din, korenček 60 do 70 din,
pesa 60 do 70 din, redkvice 50 din,
krompir 30 do 35 din, fižol 200
do 220 din, čebula 60 do 70 din,
česen 300 do 340 din, skuta 180
do 240 din, surovo maslo 900 do
960 din za kg; jajca 35 do 45 din,
gosi 2500 din, piščanci 400 do
800 din, kokoši 700 do 1200 din.

DOPISNA SOLA PRI ZZB — NOV SLOVENIJE V LJUBLJANI

organizira

6-mesečni tečaj gospodarskega računstva in

6-mesečni tečaj za izpopolnjevanje slovenskega izražanja

METODE POUKA:

Kandidatom bomo pošiljali učno snov z nalogami vsakih 14 dni
na dom. Opravljeno nalogo bodo kandidati pošiljali profesor-
jem v pregled ter nato popravljene z razlago napak dobili nazaj.

PRIJAVE ZA VPIS

pošljite na upravo DOPISNE SOLE, Ljubljana, Parmova 39.
S tečajem bomo pričeli 15. decembra, če bo dovolj prijav.

SOLNINA ZA POSAMEZEN TEČAJ

bo znašala 12.000 din. Plača se v celoti ob vpisu.

VPIS V TEČAJ

gospodarskega računstva priporočamo knjigovodjem, komercia-
listom, bančnemu, trgovskemu in gostinskemu osebju ter dru-
gim, ki žele s poglobljanjem strokovnega znanja racionalizirati
delovni čas in povečati storilnost.

Tečaj za izpopolnjevanje slovenskega izražanja pa priporočamo
zlasti upravnemu in administrativnemu osebju, ki mu službeno
mesto nalaga dolžnost za oblikovanje dopisov in razgovore s
strankami.

Vse tiste, ki se nameravajo vpisati na tečaj tehniškega risanja
in ki so že prejeli tiskane prijave, prosimo, da jih zanesljivo
dostavijo do 1. decembra. Po tem roku prijav ne bomo več spre-
jemali.

BODICE

T dni, ko se je vreme spet
poprivilo, sem si privoščil
izlet. Ker za Brezje nisem bil
nikoli preveč navdušen, sem jo od
Posavca ubral proti Otočam. Toda
na tistem stremu mostu čez Savo,
(vsa čast njegovim letom) sem se
prestrašil. Bal sem se, da ne bi padel
skoz velike luknje v Savo. Bile so
tako luknje, da bi kar otrok lahko
zdrvil skoz. Ohrabrilo me je le-
to, da sem v nekaterih krajih vi-
del že popravljenе špranje. In ka-
ko so popravili! Tudi tista popra-
vila mi niso odgnala strahu. Ko-
rajšni so ti Otočani, ko bodijo tam-
ez in celo vozijo! Da ne bi izgi-
nil v mrzle valove, sem držal svojo
leskovo palico počez in — kot vi-
dite — srečno prišel tja in nato tu-
di nazaj. Le drugim tega ne pripo-
ročam.

• Vesel, da sem se vrnil čil in
zdrav, sem jo mahnil v kranjski
kino Center. Tam sem vsaj na var-
nem, sem si mislil. Pa me je vzne-
mirila druga stvar. Pred menoj sta
bila dva mlada fanta. Nista se ude-
la, marveč nekako ulegla, tako da
sta imela kolena uprta v prednji
sedeh. Ljudje okrog njih so jih
opazovali. Nista se zmenila za to.
Potem pa je prišla mimo biljeter-
ka. »Usedita se vendar, kot se spo-
dobite!« je rekla. »Ne bode signal-
ji je odgovoril eden izmed njiju in
nista se ganila. Tako, leže, sta gle-
dala film, se smejala, očasih žviž-
gala, če je bil prizor »napet«. No,
sem si mislil, kaj pa niti ne znam
izkoristiti vseh udobnosti, ki jih
imam na razpolago.

• Pa še v Retnu, tam pri Trži-
ču, so me klicali. So rekli, da la-
sko tam napravim strokovni izpit za
kmetijske stroje. Pred leseno lopo
na odprtem dežju je bil vse to sla-

bo vreme neki stroj — menda za
silazo. Rja se ga že oprijemlje. To-
da z izpitom ni bilo nič. Le kup
otrok je tam okrog skakalo, plezali
so po stroju, skušali obračati in vr-
teti razna kolesa in vijake in stvar
je v resnici poučna. Meni pa ni
bilo všeč. Le kaj delajo ti kmetij-
ci s temi stroji, sem si mislil.

• Prejino nedeljo, 10. novem-
bra, sem jo pa z avtobusom mah-
nil iz Kranja proti Gorniki. Bilo
je ob doh popoldne na rednem Sa-
povem avtobusu, ki vozi na tej
progi. Vse je šlo lepo do Gornice.
Tam pa se je vnel prepir med spre-
vodnikom in dvema mladima po-
tnikom. Menda sta brata. Nista
hotela plačati voznine in trčila, da
imata že vozovnici, ki pa jih nista
hotela pokazati. V Letenah je so-
fer ustavil. Sprevodnik je zahteval,
naj potnika plačata ali pa izstopi-
ta. Ta dva pa — ne eno ne drugo.
Celih četrh ure smo vsi čakali. A
ona dva — celo preteptati sta se za-
čela s sprevoznikom. Vsi so se zgra-
žali in jezili, da morajo čakati in
zamujati čas zaradi take neotesano-
sti posameznikov. Ljudje so res čud-
ni.

• O svečkah na kranjskem poko-
lišču pa sem že enkrat malo po-
tarnal. Šlo je za pobalino, ki so
tam svečke prestavljali, jih jemali,
se igrali z ognjem in tako naprej.
Ondaj pa mi je znanec povedal,
da je tam videl možaka, ki je jav-
no pobiral sveče in jih spravljal v
vrečo. Rekel je, da ima za to do-
voljenje grobarja in da rabi sve-
če za parketno pasto. Prizadelo me
je. Vsakdo, ki je tam prižgal sve-
čo, si ni mogel predstavljati, da bo
koristila nekemu za parketno
pasto. Imam pa že raje grd parket
doma, sem dejal. Potr sem odko-
lovratil proti domu in ravno se
utegnil opaziti, da se je možakar
z dvema vrečama svečk zbalav v
lep črn avto z oznako LJ 119-82.

Lep pozdrav

vaš BODICAR

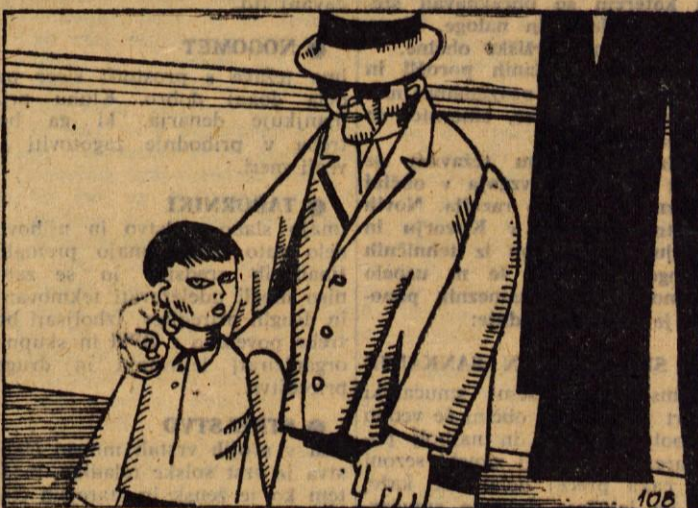
„Ne obračaj se sinko“

Piše: A. Diktrig
Riše: M. Jomac

106. Zoran Novak je za vedno zapustil internat. Bilo je zgoda
zjutraj. Vsi so se spali, ko je stopal po ulici. Nikoli več me ne
bodo videli v tem domu, si je mislil. Koliko lepše in prijetneje bo
potovati z očetom, ki je vendarle prišel. Na fronto pojdem! To bo
nekaj zame. Doživljaji, avanture... Morda se bo kdo pri zajtrku
spomnil name in rekel: Novaka pa ni. Nihče ne ve, da je pobegnil.
Razen Zoharja. Ta ne bo povedal ničesar, vsaj nekaj dni ne. Tada
bom že na varnem.

107. Zoran je ravnal natanko tako, kot mu je naročil oče, le
nekaj je naredil po svoje. Saj ni mogel, da ne bi skrivnosti zaupal
Zoharju. Moral mu je povedati, da je prišel njegov oče in da to
ni nihče drug kot tisti mojster, ki mu je tako ugajal. Pred Zora-
novim odhodom je Zohar stalno ponavljal: »Ko boš odšel s svojim
starim »tja«, mi takoj piši! Sporoči mi tudi, kako lahko čimprej
pridem sam na fronto. Če boš mogel, mi poišči kakšno mesto v
konjenici. Konje imam rad.«

108. Oče je bil točen in je Zorana že čakal v parku. Zdaj ni
imel več na sebi mojstrskega predpasnika, ampak je bil v lepi sivi
obleki, s temnimi očali in s klobukom. Toda Zoran ga je kljub
temu takoj spoznal. Zdelo se mu je, da bi med množico ljudi takoj
spoznal svojega »starega«. »Nihče in me ni videl,« je zadihano de-
javil očetu, oče pa se mu je nasmehnil in mu položil roko čez ramena.
Tako sta zapustila park. Vedela sta, da tu nista varna. Pričelo se
je daniti.

Krog njiju je bil skrivnostni gozd. Črne, premikajoče se sence
dreves na zelenkasto lesketajočem se snegu.

»In kaj predlagaš?« je mirno in zadržano vprašal Vasič.

»Prej bi morali predlagati! Preden so nas pognali v to luknjo.
Razbit oddelek s tremi topovi proti »Tigrom!« V mojem samokresu
so še trije naboji! In kdo je odgovoren...?«

Nekje na dnu Išenkove zavesti se je zaisdrala misel: odvrti
ga moram! Vasiča moram odvrtiti, dokler ne utrdi svojega neza-
upanja.

Ob tej misli pa je plamtelo še samoobžalovanje. Samemu sebi
se je smilil, tako ga je bolelo srce. Če že drugim ni bilo do njego-
vega življenja, se je moral sam boriti zanj. Sam, da, sam!

»In kaj predlagaš zdaj?«

»Krivce je treba postaviti pred vojaško sodišče! Zaradi vsega,
kar se je zgodilo tukaj!«

Dolg rafal iz brzostrelke je prhnil čeznjo in v kratkem po-
blisku so se zalesketale Išenkove oči.

»Močil!«

Vasiču je kri razbijala v ušesih in tako ni mogel slišati. Išenkov
obraz v neposredni bližini, njegove beaste besede, strelji, ki so
odmevali v neposredni bližini, noč, noč, razsvetljena v plamenu,
ki se je pobilsknil med drevesi...

»Vojaki so planili pokonci in se drenjali, stisnjeni na kup. Če
bi slišali to, kar je kričal stotnik Išenko, če bi morali verjeti, da
je bil nekdo kriv za vse, kar se je tod pripetilo, potem ne bi bili
več sposobni za borbo, ne bi se mogli več prebiti in tako bi tod
našli zlasten konec.

»Močil!« Vasičev glas je prestrašil Išenko, ker pa so se strelji
vse bolj približevali, mu je obup vlll pogum.

»Najbrž se bojiš resnice, kaj?« je zarjovel Išenko. »Zdaj je ko-
nec, vse je prepoznalo!«

Vasiča je prežemala le ena misel — kako bi rešil te ljudi, ki
jih je popeljal iz ognja, in tako je segel po torbici s samokresom.
V trenutku, ko je v dlani čutil samokres, je Išenkov obraz odneslo,
videl je bel, zabrisan madež — in vroči prsti so mu oklenili zapest-
je. Išenkovi oči ni več videl, zato pa prestrašen pogled.

»Tovariš stotnik! Tovariš stotnik!«

Na Gorenjskem so kopali dobro rudo

A black and white photograph showing two men in a dark, industrial setting. One man on the left is standing and looking down at a large, dark, rectangular object on the floor. The other man on the right is crouching and working on a large, dark, rectangular object on the floor. A chain is visible in the foreground.

Lutki prikazuje, kako so pred mnogimi leti kovali železo (iz leseniškega železarskega muzeja)

Ko si bodo šolarji, novi delavci železarnice in ostali obiskovalci čez nekaj let ogledovali zanimivi muzeji, se načim lahko seznanili tudi z načinom življenja Jeseničanov in okolice, nov, predvsem pa z njihovim naprednim delavskim in revolucionarnim gibanjem. Ta del muzeja bodo uredili pod vodstvom znanega borca NOB Franca Komnolja-Slovenka. Poseben poudarek bo ta del imel tudi na platinstvu (ruda je bila v gorah!) in smučanju, ki sta prav tako doma pod Mežakljo.

J. ZONTAR

[illegible]

Kopica uspehov, še več pa težav

Ptice selivke

Satler novi slovenski rekorder

Pet novih strelskih mojstrov

Kranj — V četrtek popoldne je bil v Kranju redni letni plenum občinskega strelskega odbora Kranj, ki je bil za nadaljnji razvoj in delo strelske organizacije v občini izrednega pomena. Predsednik odbora, ki se je v obliki in v problemih, ki se v organizacijah srečujejo, Ena izmed najpomembnejših je, da v Kranju vse SD nimajo primernega prostora za delo v zimskem času, to je zaprtega strelišča za zračno puško. To vprašanje je postalo že tako napeto, da se predmetne družine postavljajo vprašanje, če bodo lahko v takem okolju še sploh delovali. Nič bolje ni z vojaškim streliščem. Le-to je v Struževem, kar okoli 40 let ne ustreza osnovnim normam, ki jih terja razvoj in čas tega športa. Strelišče za MK puško pa imajo le proviziorno v dolini Kokre pod visokim mostom. Zaradi tako imenovanih nemogočih pogojev je prav čudno, da so se kranjski strelci tako dobro odrezali na letošnjih občinskih, okrajnih, predvsem pa na republiških tekmovanjih.

Ob zaključku plenuma so na slovesen način podelili med obojestranskimi diplomami tudi pet značk mojstra strelca, ki jih je podelila SZ Slovenije. Tako je Kranj dobil nove mojstre strelce: Franceta Černeta, Vinka Preliha, Vinka Peternela, Antona Peternela, medtem ko je Franc Peternel postal že dvakratni mojster strelca. — R.

M.J

Po reviji kegljačev Slovenije

Spet zmagoslavje Gorenjcev

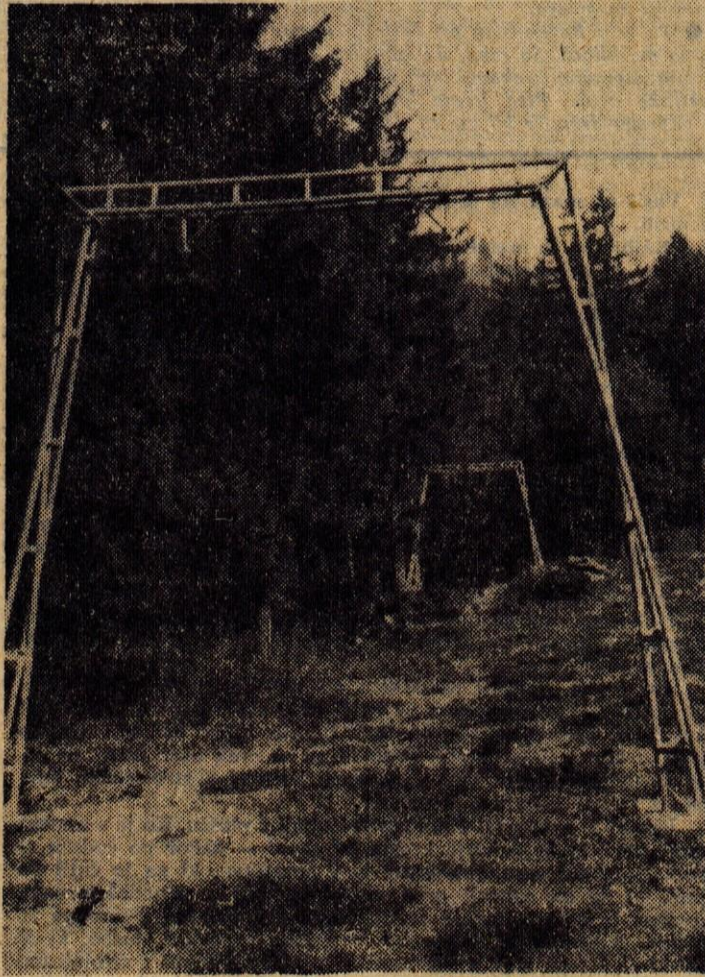
Lansko zmagoslavje so ponovile tudi najboljše gorejske kegliavke, ki so v Mariboru za 65 keglij prehitale domačinke. Okrepjena vrsta Triglava je tako številnim uspehom dodala spet novo lovoričko.

Ce bi ocenjevali mesta po mojanju v posameznih kategorijah s točkami, bi dobili takole vrstni red: Kranj (3), Maribor 11 (8), Ljubljana 10 (8), Celje 5 (3), Novo mesto 2 (1).

— L. S.

— L. 5.

Predloge bomo sprejemali še do 23. t. m.

Na Kresu nad Koroško Belo so že postavljeni nosilci za žičnico, žičnica bo predvidoma kmalu nared in bo izrednega pomena za mladino Javornika in Koroške Bele